

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Менеджмент соціального обслуговування населення»

2020 – 2021 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Викладач	Улюкаєв Сергій Герійович, к.пед.н., доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	
Контактний телефон	050 90 61 744
Е-mail викладача	s.ulukaev@gmail.com
Графік консультацій	вівторок: 12.00-14.00; четвер: 12.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	3/90	8	8	74	екзамен
заочна		6	4	80	

Семестр: III семестр (денна форма), III семестр (заочна).

Мова навчання: українська.

Ключові слова: соціальне обслуговування населення; сучасна система соціального захисту; принципи права соціального обслуговування населення; функцій роботи спеціальних служб з надання послуг за окремими напрямками; державні соціальні стандарти та соціальні гарантії у сфері права соціального забезпечення.

Мета курсу: сприяння засвоєнню майбутніми фахівцями із соціальної роботи/менеджерами соціальних організацій принципами права соціального обслуговування, діяльності структурних підрозділів територіальних центрів; моделей і методів надання соціальних послуг; вивчення теоретико-методологічної бази з основ соціальної діяльності соціального робітника з питань організації соціального обслуговування населення; процесу організації надання соціальних послуг стаціонарними відділеннями територіальних центрів.

Предмет курсу: система соціального обслуговування населення, визначення та загальна характеристика суб'єктів права соціального забезпечення у сучасній системі соціального захисту.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК-10 Здатність працювати в команді.

СК-6 Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

СК-17 Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів

Результати навчання:

ПРН-11 Організувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командування та координувати командну роботу.

ПРН-5 Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.

ПРН-21 Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах

Зміст курсу:

Тема 1. Соціальне забезпечення та його місце в системі соціального захисту. Предмет права соціального забезпечення. Конституція України про соціальні гарантії забезпечення (захисту) населення. Ознаки права соціального забезпечення. Суб'єкти права соціального забезпечення (захисту). Суспільні відносини як предмет регулювання норм права соціального забезпечення. Категорії громадян в різних організаційно-правових формах.

Тема 2. Методи права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення.

Метод правового регулювання права соціального забезпечення. Реалізація фізичними особами права на конкретний вид соціального забезпечення. Диспозитивний та імперативний методи впливу на соціальні відносини. Прийоми, що використовуються при реалізації методів соціального забезпечення: дозвіл, припис, заборона. Структурні елементи системи права соціального забезпечення. Загальна частина та особлива частина права соціального забезпечення. Норми, форми й розміри видів соціального забезпечення. Порядок їх установа, захист порушених прав у сфері соціального забезпечення.

Тема 3. Функції права соціального забезпечення

Зміст та характеристика економічної функції. Сутність соціально-реабілітаційної функції. Політична функція як засіб реалізації напрямків соціальної політики. Призначення захисної функції соціального захисту. Демографічна функція. Законодавчі та нормативно-правові документи, що регулюють систему надання соціальних захисту населення. Суб'єкти та об'єкти надання соціального захисту. Загальні та спеціальні критерії діяльності надавачів соціального захисту. Порядок надання і отримання соціального забезпечення.

Тема 4. Принципи права соціального забезпечення (захисту) населення

Конституція про принципи права соціального забезпечення. Загальність соціального захисту; всебічність (універсальність) соціального захисту як принципи диференціації умов та рівня соціального забезпечення. Принцип незменшуваності змісту та обсягу соціальних виплат і послуг при прийнятті нових законів.

Закон України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи». Пенсійна реформа та пенсійне забезпечення. Види соціального забезпечення: грошові виплати; натуральні види допомоги; соціальні послуги. Соціальні послуги як різновид соціальної допомоги. Принцип диференціації соціальної допомоги. Правове регулювання відносин кожного виду соціального забезпечення. Специфічні принципи: зміст, характеристика, область використання. Недержавне соціальне забезпечення. Принципи збору та ведення обліку єдиного внеску недержавних служб (територіальних центрів).

Тема 5. Територіальні центри соціального обслуговування

Види соціальних послуг, що надаються територіальними центрами. Територіальні центри соціального обслуговування (захисту) своїми структурними підрозділами (відділеннями соціальної допомоги вдома; соціально-побутової адаптації; соціально-медичних послуг; стаціонарними відділеннями для постійного або тимчасового проживання; відділеннями організації надання адресної натуральної та грошової допомоги та іншими відділеннями). Категорії осіб яким надаються соціальні послуги. Структурні підрозділи територіальних центрів. Умови припинення надання послуг територіальними центрами.

Тема 6. Менеджмент спеціалізованих відділень територіальних центрів

Головні напрямки діяльності спеціалізованих відділень ТЦ. Надання соціальних послуг відділеннями соціальної допомоги. Організація роботи відділень соціально-побутової адаптації територіальних центрів. Організація соціально - медичних послуг відділеннями соціальної допомоги. Організація надання соціальних послуг стаціонарними відділеннями територіальних центрів.

Методи навчання: за джерелом інформації - словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій, інтерв'ю, проектування); **методи стимулювання навчальної діяльності** (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); **за логікою передачі і сприймання навчальної інформації** (індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні); **методи контролю і самоконтролю** (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Організація вивчення навчальної дисципліни відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у БДПУ, Положення про внутрішнє забезпечення навчального процесу якості освіти, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти.

Сформувані усвідомлення про систему соціального обслуговування населення, визначення та загальна характеристика суб'єктів права соціального забезпечення у сучасній системі соціального захисту; менеджменту територіальних центрів соціального обслуговування населення.

Навчальний курс складається з лекцій, семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи. Лекційні заняття передбачають ведення письмового (електронного) конспекту. Наявність конспекту є однією з вимог допуску до складання іспиту. Підготовка семінарських завдань складається з усного опрацювання теми, що вивчається, та виконання самостійної та індивідуальної роботи. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку.

Під час лекцій, семінарських робіт забороняється використовувати мобільні пристрої.

Відвідування усіх видів занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності.

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (комп'ютер, проектор); *програмне* (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, репозитарій); *наочність* (презентації у форматі Power Point).

Система оцінювання та вимоги:

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума	
Тема 1		Тема 2		Тема 3				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	50	100
25		25		25				
Тема 4		Тема 5		Тема 6				
4.1	4.2	5.1	5.2	6.1	6.2			
25		25		25				

Система нарахування рейтингових балів

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
1	Тема 1.		
1.1.	Виконання самостійної роботи до теми 1: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
1.2.	Виконання ІНДЗ до теми 1	0 – 15	0 – 15

Максимум за тему 1		25 балів	
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 – 5	0 – 5
2.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	0 - 2
2.3.	Виконання самостійної роботи до теми 2: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 5	0 – 10
2.4.	Виконання ІНДЗ до теми 2	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 2		25 балів	
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
3.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
3.3.	Виконання самостійної роботи до теми 3: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 - 5	0 - 10
3.4.	Виконання ІНДЗ до теми 3	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 3		25 балів	
Тема 4			
4.1.	Виконання самостійної роботи до теми 4: • Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
4.2.	Виконання ІНДЗ до теми 4	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті (4 години)	0 – 10 (5+5)	0 – 5
5.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	0 - 2
5.3.	Виконання самостійної роботи до теми 2: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 5	0 – 10
5.4.	Виконання ІНДЗ до теми 5	0 – 10	0 – 15
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Виконання самостійної роботи до теми 6: - Опрацювання теоретичних питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
6.2.	Виконання ІНДЗ до теми 6	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 6		25 балів	

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики

90 – 100	A	відмінно
78 – 89	B	добре
65 – 77	C	
58 – 64	D	
50 – 57	E	задовільно
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел:

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д.Звереві. 2-ге видання. Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. - 536 с.
2. Закон України «Про соціальні послуги» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 45, ст.358 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=966-15>.
3. ЗУ «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів»: *Міністерство соціальної політики України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16>].
4. ЗУ «Про інноваційну діяльність»: *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
5. ЗУ «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності»: *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
6. ЗУ «Про соціальні послуги»: *Верховна рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>
7. Іванова Л. О. Маркетинг послуг : навчальний посібник / Л. О. Іванова, Б. Б. Семак, О. М. Вовчанська. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. 508 с.
8. Логвиненко Т. О. Технології соціально-педагогічної роботи з різними категоріями дорослого населення : курс лекцій / Т. О. Логвиненко, Н. В. Гордієнко. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2012. - 312 с.
9. Соціальна робота: [підручник]. / В.А. Поліщук, О.П. Бартош-Пічкара, Н.М. Горішна. / За ред. Н.Г. Ничкало. – Тернопіль: ВАТ «ТВПК «Збруч», 2010. – 330с.
10. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. для студ. юрид. Спец вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук та ін. / За ред. П. Д. Пилипенка. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. – 496 с.
11. Скуратівський В. А. Соціальна політика / В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Лібанова. – К.: Вид-во УАДУ, 2003. – 365 с.
12. Історія, теорія і практика соціальної роботи в Україні: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Упоряд.: С.Я.Харченко, М.С.Кратінов. – Луганськ: Альма-матер, 2005. – 408 с.
13. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи: навч. посіб. / Л. А. Колбіна. — Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. — 406 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство) <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Міністерство соціальної політики України. Офіційний сайт (урядовий портал) www.mlsp.gov.ua
5. Медіатека ФДССО.